

17. 7. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

„Povinnost“ znalce podat v civilním řízení odborné vyjádření

Dle § 127 odst. 1 věty první o. s. ř. závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, ustanoví soud znalce. V usnesení sp. zn. 8 Cmo 22/2020, ze dne 26. 5. 2020, se Vrchní soud v Olomouci věnoval otázce, zda lze odborné vyjádření žádat i od soudního znalce zapsaného v seznamu znalců.

Usnesením č. j. 28 Cm 159/2017-92 ze dne 11. 7. 2018 soud prvního stupně ustanovil znalecký ústav K., P. & P., s.r.o. znalcem, úkolem znalce bylo stanovit hodnotu vypořádacího podílu „s přihlédnutím k právně závazným názorům přijatých Nejvyšším soudem České republiky v rozhodnutích sp. zn. 29 Cdo 2285/2008 a 27 Cdo 5163/2017“. Znalec soudu posléze avizoval nutnost přecenění významných aktiv žalovaného z důvodu, že jejich účetní hodnota se zásadně odchyluje od tržní, což bude mít za následek znalečné v rozsahu 115 - 135 tis. Kč bez DPH. Usnesením č. j. 28 Cm 159/2017-200 ze dne 27. 2. 2019 **soud znalci uložil podat namísto znaleckého posudku „odborný odhad ke stanovení vypořádacího podílu“.**

Tento postup, tj. vyžádání odborného vyjádření od soudního znalce zapsaného v seznamu znalců, podrobil odvolací soud kritice s tím, že soud prvního stupně přehlédl, že dle citované zákonné normy (§ 127 odst. 1 o. s. ř.), která je speciální ve vztahu k obecnému § 125 o. s. ř., může žádat odborné vyjádření^[1] pouze od orgánu veřejné moci, což obchodní korporace K., P. & P., s.r.o. není.

Tento názor zastává i současná komentářová literatura - Jirsa, J. a kol, Občanské soudní řízení. Soudcovský komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019, která mimo jiné uvádí „**K odbornému vyjádření nelze nutit znalce, neboť ty nelze považovat za "orgán veřejné moci"**. Navíc by byl takový postup v rozporu se smyslem novelizovaného ustanovení, který je mj. následující: *Nezatěžovat z hospodárných i časových důvodů znalce každou trivialitou, ale svěřit jim řešení složitějších odborných otázek s tím, že jsou až na výjimky povinni své závěry přesvědčivě obhájit ústně v jednací síni a mají za svůj výkon dostat náležitě zaplacené. ... Otázkou dosud v praxi nevyřešenou a spornou (viz např. Behr, T.: Institut odborného vyjádření, Soudce č. 3/2013, str. 7 a násl.) zůstává, zda lze odborné vyjádření žádat i od soudního znalce zapsaného v seznamu. Dospíváme k závěru, že odborné vyjádření ve smyslu § 127 nikoliv, neboť v případě tohoto důkazního prostředku jde o speciální termín přiřaditelný výlučně k vyjádření orgánu veřejné moci, a tím soudní znalec není. Přesto zákon nezakazuje, aby soud vyžádal od znalce odbornou zprávu ve smyslu ustanovení § 128 či odbornou informaci (sdělení) - s odkazem na "universální" § 125, podle něhož lze použít za důkazní prostředek vše, co zákon nezakazuje. Znalci soud následně proplatí náklady takového důkazu podle ustanovení § 128 a § 139 odst. 3 ve výši odměny a vynaložených nákladů podle § 17 a § 18 zák. č. 36/1967 Sb.“*

Napadené rozhodnutí ve věci samé založil krajský soud především na závěrech odborného odhadu (vyjádření) společnosti K., P. & P., s.r.o., přičemž (ze shora uvedeného důvodu) se nejednalo v této věci o relevantní (se zákonem souladný) důkazní prostředek, jde-li o

složitou odbornou otázkou (nejde o trivialitu), pro jejíž zodpovězení lze zajistit potřebné informace (z obsahu spisu nevyplynul opak), resp. znalecký posudek na zodpovězení této otázky je proveditelný. Míru odbornosti a složitost řešené otázky prokazuje i rozsah „odborného odhadu“, který současně vylučuje možnost nahlížet na něj jako na zodpovězení dotazu soudu dle ust. § 128 o. s. ř., jak o něm pojednává závěr citovaného komentáře. Měl-li soud za to, že je třeba zodpovězení odborné otázky znalcem, pak hrozící náklady na znalečné nemohou ospravedlnit nahrazení znaleckého posudku odborným vyjádřením podaným znalcem, které je z již popsaných důvodů v projednávané věci neodpovídajícím procesním instrumentem, majícím jiné procesní souvislosti (viz dále).

Nepřípustnost takového způsobu dokazování byla dovršena tím, že soud prvního stupně odmítl provedení výslechu autora odborného vyjádření, a to přesto, že faktickým obsahem vyjádření bylo zodpovězení původně uloženého znaleckého úkolu a ze strany účastníka řízení byly výhrady vůči závěrům odborného vyjádření, které také bylo k těmto námitkám přepracováno. Zásadní důkaz, který v podstatě určil výsledek sporu, provedený nikoliv v souladu s procesními pravidly, je vadou, která mohla mít za následek nesprávné věcné rozhodnutí.

JUDr. Vladimír Janošek,
advokát

trvale spolupracující s

[ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz

[1] Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2711/2018, ze dne 4. 9. 2018: „Odborné vyjádření není znaleckým, ale listinným důkazem, svou povahou se však znaleckému posudku blíží, protože proti odbornému vyjádření mohou účastníci vznést v podstatě všechny námitky, které by jim příslušely proti znaleckému posudku.“

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)